



Yayınlarımız arasında İlhan Berk'in «Mısırkalyoniğne» adlı bir şiir kitabı çıktı. Şair bu şiir kitabındaki deneyinin yeni bir deney, şiirlerinin anlamsız olduğunu söylüyor. İlhan Berk'in «Mısırkalyoniğne» yi yazarken tuttuğu günlükten bir parçayı-okuyuculara-kitabı anlamak bakımından bir yararlığı dokunur diye-aşağıda sunuyoruz.

## Mısırkalyoniğne GÜNLÜĞÜ

11 OCAK — Je marche dans les zones marécageuses de l'inconscient. Anlamı tam silmek istiyorum. MISIRKALYONİĞNE böyle bir kitap olur mu? bilmiyorum. Bunun için Artaud'dan iyice asılanabiliyorum. Nedir ki Artaud, bunu yaşamıyla da bağdaştırmış, cinnete değin gitmiş, anlamsızlığı yaşamasının bir ereği yapmıştır. Benim deneyim daha çok kuramsal. Buna düşsel demek daha doğru belki. Usumun çalışış düzenini sevmiyorum. Hepsi bu kadar. Yeni bir düzen istiyorum. Bunun için de, **Non-sens est une folie qui ne manque pas de méthode** sözünde bir gerçek buluyorum. Şiirin altını üstüne getirmek, başı sonu kaldırmak, köğük düzenini yıkmak... Buna yetmiyor. Uyarıcı özdokler de bir yere değin işe yarıyor. Galile Denizi'nde ki **Sakarya Sokağı Baladı** ile kimi şiirleri yazarken bu yoldan asıldığımı hatırlıyorum. Henri Michaux'ın öğütlediği yolu tutmadım. Baudelaire'i, Poe'yu da doğrulamıyorum. **Les Pardis Arti-**

**ficiels'**lerdeki deneyde usu kıran bir çaba bulmuyorum. Ayıkken de insan onları yazabilir. Bir yöntemi ya da usun belirli çalışmasını o deneylerin kırdığını sanmıyorum. Ben başıboşluğu, bir sözün bir sözü tutmamazlığını arıyorum. Aslında bu da ussal bir kuram. Yani bir ayıklık işi. Umutsuzluk, yitklik, yalnızlık ta yetmiyor buna. Ne zamandır, umutsuz, yitik, yalnızım. Bu dünyada olmamak, o da yetmiyor.

29 OCAK — Karşıt anlamlı sözcükleri yan yana getirip koyuyorum: **Şarap sakal, bunluk taş, hiyeroğlif eğemenlik, kalyon yüz, sakal bahçe, sakal gemi, zencefil ev.** Bunları sonra büyütüyorum: **Dayasam ağzımı güvertene, çekilir odaları denizin, bir çarşıya başladık, bir sen elli sen, akşamüstü çayırıları, ellerimin kupası, dururum bir rüzgâr horozunda.** Usumun düzenini kırarak yazdığım ilk şiir şu:

«mısır kırallarını sedra uzun eğemenlikleri, hiyeroğlif eğemenlikleri, uygarlık ticaret ve kral gerisinde, şe-

hir tarih baskı dağlarında, bunluk taş kaynaşmalarından, kent hereditos, oldukça frikya fenike ormanları ilân kıyınının bulunan ülkesine bir meydan ülke fenikeliler fenike karışıp kurdular, işte bu ve.»

2 OCAK — **Us Çarşafı** adlı bir şiire başladım. Uzun bir şiir. Ama seviyorum. Bir köğük istiyor, onu ne zaman bulurum? bilmem.

21 Nisan - Anthologie du non-sens'ı okuyorum. Sarmadı pek. Birçok büyük ozanlar bu kitaba alınmamış, anlamadım. Salt humour'u düşünmüş anlamsızlık sözünden kitabı düzenleyen Bırakıyorum.

— Bunalımın güzelim elleri.  
— Doru at 4Y.IV Küheylân.  
— Alt at 5 Y. Akent IV Sülün.  
— Şimdi evleri serin kadınlar gerek.

— Beyaz bir Çin erkeği.  
10 OCAK — **Şimdi bir al aykır, bir kara çayırda** (Dağlarca). Dağlarca'nın ilk kitaplarını karıştırıyorum, böyle ne güzel köğükler var. Breton, «per-



fection: c'est paresse» diyor.

15 OCAK — Çin Denemeleri'ni okuyorum, korkunç güzel bir kitap. Şu tümceye bayıldım: **Ancak fakir olan iyi şiir yazar.**

3 ŞUBAT — Pavurya, şiirini bitirdim. Korkuncu, cinneti denemek istiyorum. Kilitlenmiş deliliği bırakmalı, diyorum. Usun ettiklerine bir son vermeli. Bir anlam, bir anlamı sürdürmemeli, gerekirse cinnete değin gitmeli.

**Ma femme aux fesses de printemps**

— Denizin sofalarında enuzakyonları aralıyorum.

— Han ırmağı.

Raslansallığı, hele düşünce raslansallığını başköşeye koymalı.

İmge raslansallığı bilinen birşey. Asıl şaşırtıcı olan düşünceden gelen raslansallıktır. Harikulâde, o zaman buyruğunu sürdürüyor :

In the street of the sky night walks scattering (e.e. cummings)

20 ŞUBAT — İki yıldır haberleri dinlemiyorum, hemen hemen radyoyu açmam zaten. Bugün, sabah haberlerini dinledim. **Baskı**, sözcüğü geçti. İlgilendim. Bir zamandır, Çin üstüne betikler okuyorum. Bu baskı sözcüğüyle ilgilenişim oradan geliyor olacak. Çin deneme yazarlarından birinin : **Halkın hali kötü olunca insanî olmak kolaydır»** sözünü hatırlıyorum. Bu söz de acaba büyük bir doğruluk olduğu için mi, yoksa salt güzel bulduğum için mi, onu hatırladım? pek bilmiyorum şimdi. Ama **baskı** ülkelerini öğrenmek istiyorum. Onları aramalıyım.

1 MART — **Ou est alle Dieu au cabinets.** Birdenbire bu tümce geldi aklıma, kimindi? şimdi hatırlıyamıyacağım.

— Öpüşünün pancurlarında

— Meyhanede gece paltolar gibi askıya asılmış.

— Gelin, yukarı gelin çocuklar ben öldüm.

20 MART — **Kelt'i** bitirdim. Ama anlamı istediğim gibi silemedim sanı-

yorum bu şiirde; yine de seviyorum. Yazı işaretlerine bayılıyorum, özellikle de virgüle, büyük bir boşluk istiyor bu şiir, belki de onu virgülle vereceğim. Boşluk duygusunu, bir kez daha duymuştum; Alfe Suyu'nda uyguladım da bunu. Kimi şiirler böyle bir boşluğu istiyorlar, onsuz şiir düşünülmez oluyor. O zaman şiirdeki bu boşluğun eni konu bir anlamı oluyor. Hiçbir şey onu böylesine dolduramaz gibi geliyor bana. Boşluğun, bir sessizliği var ki, herşeyi söyleyiveriyor. Anlamın silinmesi, belki de, en anlamlı yönü buluyor. Mallarmé'nin **Un Coup de dés** şiirinde de çok boşluklar vardır. Aslında onlar s ö y l e n m i ş boşluklardır gibi gelir bana. **K e l t**'in anlamı nedir? tam bir şey söylemek zor. **Ç a ğ r ı ş ı m a**, bir de, **d i l e y a s l a n d ı ğ ı m ı** hatırlıyorum. Bu yetti bana. Anlamı, çağırışımla yansıtmak istedim diyebilirim. **İ m g e k a r ş ı t ı l ı ğ ı**'na daha bir bağlandım bir de. Ama imgelerin karşılığı anlamı silmiye her zaman pek yetmiyor, en iyisi **karşıt çağırışım**. Breton, **şiir usun bir bozgunu olmalıdır;** diyor. Hiç bir şey yapmak istediğim şeyi bu denli iyi anlamaz. Usun ege-menliğini kaldırmak, ya da usu kendi haline bırakmak, şaşırtıcı gelene, daha çok ta dilin şaşırtıcı olan yanına bağlanmak. Şaşırtıcı dil güzel :

— Ey yahudi evi,

— Eski zamandan olan önceki şeyleri anın,

— Gökleri sağ elim yaptım,

— O küçük karanlık.

5 NİSAN — **Han yü yazıtı'nı** bitirdim. Anlamlı. Görüntüler şaşırtıcı, bir. Eski uygarlıkları özliyorum hep. özellikle de kırallıkları ya da özel despotluk ülkelerini demek istiyorum. Bir de sığınakları. Bir yalnızlık yasası düşünüyorum sonra. Sonra eski uygarlıkların sözcüklerini : han, başbuğ, prens, çadır, yele, taht.